

Aan de Staatssecretaris Cultuur en Media
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag

Onderwerp: voorstel tot verbetering ondernemerschap producenten en filminfrastructuur

Amsterdam 17 juni 2022

Geachte mevrouw Uslu,

De Nederlandse Beroepsvereniging voor Film en TV-makers (NBF) richt zich met deze brief tot de Nederlandse overheid. De laatste ontwikkelingen in de filmwereld, en dan vooral die rondom de streaming services, worden door ons aangegrepen om aan te dringen op een nieuw beleid ten aanzien van de filmsector, waarbij cultuur- en industriebeleid hand in hand gaan en elkaar versterken.

De voorstellen die de NBF tot nu toe heeft gezien met betrekking tot de investeringsverplichting, zijn niet meer dan een voortzetting van het huidige beleid en dat beleid is er de oorzaak van dat Nederland de boot heeft gemist op het gebied van kwaliteit, werkgelegenheid en innovatie. Bij ongewijzigd beleid zal de kloof tussen Nederland en de rest van Europa alleen maar groter worden.

De twee belangrijkste zaken die nu gerealiseerd zouden moeten worden zijn:

- De producent (film/documentaire en animatie) moeten een eerlijke kans krijgen om als ondernemer geld te verdienen;
- Er moet een professionele infrastructuur gerealiseerd worden die aan internationale standaarden voldoet.

De producent als ondernemer

Producenten zijn door het Nederlandse overheid aangewezen als de opdrachtgevers binnen de film- en tv-industrie en daarmee als ondernemer aangemerkt. Nu is een producent allerminst een ondernemer, want zij kunnen zich onder de huidige omstandigheden en afspraken niet ontwikkelen. Die positie maakt het ook moeilijk tot onmogelijk het Fair Practice-beleid uit te voeren.

Het grootste belang van een producent is het rondkrijgen van de financiering van een project. Dat is vrijwel altijd een combinatie van publiek geld (subsidies), cashrebate, distributievoorschotten, giften, deferments of kleine investeringen. Als die financiering is gelukt heeft die producent zijn inkomsten binnen, vooropgesteld dat de productie nog wel gemaakt moet worden.

1

Geld verdienen met zijn content is een compleet ander verhaal. De geldstroom, bijvoorbeeld vanaf de kassa van de bioscoop, gaat in eerste instantie naar de bioscoopexploitanten en filmdistributeurs. Pas na 120.000-240.000 bezoekers kan de filmproducent geld verdienen. Dit huidige recoupmentmodel plaatst de filmproducent in een situatie waar afdrachten aan diverse partijen voor iedere vorm van winst gaat. Zelfs Filmfonds en Cobo romen de opbrengst af.

De introductie van een 'bonussysteem' pakt ook het fundamentele probleem voor producenten niet aan, namelijk het afromen van inkomsten door diverse partijen, die tussen de betalende consument en de producent zitten. Een 'bonussysteem' stimuleert de producent ook niet om zich meer als ondernemer te ontplooiën, omdat winstoptimalisatie iets anders is dan een 'bonus' die buiten de bestaande upstream geldstroom op willekeurige voorwaarden aan de producent wordt toegekend. Hoe meetbaar/werkbaar wordt zo'n 'bonus' eigenlijk, als bijvoorbeeld artistieke merites wordt overwogen, dan wel commercieel succes, dan wel een mix van de twee.

Ook de NPO/publieke omroepen vormen een belemmering, waardoor de producenten nauwelijks kunnen verdienen aan hun content. Deze problematiek speelt zowel bij drama-producties als ook bij documentaire-producties. Hoewel de bijdrage van de publieke omroepen zelden boven de 25% uitkomt, eisen die omroepen dat ze formeel co-producent zijn, maar zonder in de financiële risico's te delen. Aan de opbrengstenkant willen de NPO/publieke omroepen vaak wel weer voor meer dan de helft meedelen. Door de machtspositie van de NPO/publieke omroepen zitten de producenten helemaal klem.

Deze praktijk zorgt ervoor dat bij de huidige kaartverkoop en uitzendvergoedingen producenten als ondernemer simpelweg niet kunnen verdienen aan de content die zij produceren. Dat moet veranderen.

Voorstel van de NBF

Er dient een groot, nieuw fonds te komen bestaande uit de volgende 5 onderdelen:

1. **Het Abraham Tuschinski fonds**, gefinancierd met de huidige 0,17 cent per verkocht bioscoopkaartje als resultaat van het BTW-convenant. Daarbij opgemerkt dat de 0,17 cent die nu per kaartje afgedragen wordt veel te laag is in verhouding tot de ongeveer 1 euro per kaartje voordeel die de exploitanten hebben door het BTW-convenant. Hier moet al jaren iets aan gebeuren, maar het gebeurt maar niet.
2. **Filmdistributiefonds**. Dit fonds bestaat uit een extra afdracht van de exploitanten van 0,25 cent per kaartje. Als wisselgeld voor deze extra heffing, zouden de exploitanten eventueel vrijgesteld kunnen worden van de 3% bijdrage.

Uit dit fonds kunnen filmproducenten onder van tevoren vastgestelde voorwaarden geld halen om de uitbreng van de film te bekostigen en een voorschot te krijgen op de opbrengst. Filmdistributeurs worden in dat geval door de producent betaald voor het eigenlijke werk dat ze verrichten en niet meer voor P&A en voorschotten. De distributeurs lopen dus ook geen risico meer in de uitbreng van Nederlandse film. Mocht de distributeur alsnog willen investeren in een Nederlandse film, dan krijgt hij dezelfde positie als andere distributeurs.

3. Omdat de filmdistributeur geen geld meer hoeft te steken in voorschotten en P&A, komt de filmproducent, in de eerste positie, na de exploitant: de filmproducent kan eindelijk eens geld verdienen aan zijn content. Dat kan al bij een heel laag aantal bezoekers. Met deze inkomsten kan de filmproducent geld investeren in nieuwe projecten. Tevens kan de filmproducent door zijn sterk verbeterde positie bij de opbrengst, investeerders aantrekken voor wie het onder de huidige omstandigheden niet aantrekkelijk is om te investeren in een film.

Bijkomend voordeel is dat regisseurs, scenarioschrijvers en filmproducenten, de makers dus, zo een veel grotere invloed krijgen op wat er gemaakt wordt. Verder voordeel is dat het filmfonds op deze wijze minder hoeft te investeren in de aanloopfase van een project en met het geld dat daarbij vrijkomt andere dingen kan doen. Daarbij kunnen ze dan ook efficiënter werken en hun aandacht vooral besteden aan de artistieke film.

4. Het cashrebatefonds. Dit laatste fonds was ooit bedoeld voor de Nederlandse filmindustrie, maar wordt steeds meer als cultuurfonds ingezet. Daarvoor was het nooit bedoeld. Voorbeeld: de Nederlandse postproductie-industrie dringt al jaren aan om zelf direct bij dit fonds aan te mogen vragen om grote buitenlandse postproductie klussen binnen te halen, waardoor er werkgelegenheid en kennis wordt opgebouwd. Dat is precies waar de cashrebate nou voor opgezet is. Toch weigert het filmfonds, wat eigenlijk slechts uitvoerder zou zijn, dit. In België en Zweden werken duizenden mensen aan de filmzijde van deze kennisindustrie. Nederland blijft met een paar honderd man ver achter.
5. Fonds voor High-End tv-series. Het geld dat beschikbaar is voor High-End televisie series.
6. Eventueel het geld dat beschikbaar komt van de 6% bijdrage van de streaming platformen. Deze geven dit helemaal zelf uit of alles gaat in een pot van het nieuwe fonds, dan wel een mengvorm hiervan.

Dit nieuwe fonds zou zich ook moeten inzetten voor een cashflow regeling die nodig is om grotere producties te kunnen doen.

Daarnaast zouden de NPO/publieke omroepen geen rechten moeten opeisen van producties waarbij ze slechts deels bijdragen aan de kosten en als dat wel zou moeten gebeuren dan slechts voor een percentage dat overeenkomt met het aandeel in de kosten tot een maximum van 50%.

Het filmfonds blijft zich richten op het culturele filmbeleid. Omdat de grote publieksfilms naar het fonds kunnen zoals hierboven omschreven, kan het filmfonds meer aandacht, tijd en geld steken in de artistieke film.

Voorstel ter verbetering van de infrastructuur

Er moet in Nederland minimaal één studio komen die aan de internationale standaarden voldoen. In diverse landen in Europa zijn of worden grote studio's gebouwd. Sommige vormen een onderdeel van een zogenaamde hub, een complex dat de hele productieketen onderdak biedt. Grote partijen als Netflix bouwen deze faciliteiten om meer (financiële) controle te houden op het maakproces en vooral omdat er een wereldwijd gebrek is aan

goede studioruimte. Een essentieel onderdeel van een hub en tevens de eerste bouwsteen, is een filmstudio. Ook in landen met een cultureel filmbeleid, maar een mindere technische infrastructuur, worden deze studio's nu volop gebouwd en uitgebreid. Daarna worden ze voor jaren afgehuurd door productiemaatschappijen. Een grote filmstudio zorgt voor een domino effect qua werkgelegenheid bij vele tientallen bedrijven, die daardoor ervaring en kennis op kunnen doen.

Er voldoet op dit moment geen enkele grote Nederlandse studio aan de internationale eisen. De consequentie is dat bij gebrek aan zo'n studio, Nederland enorm veel werk uit het buitenland mist en vooral ook kennis. Als er morgen een dergelijke studio zou zijn, zou die binnen een maand voor de eerste 5 jaar vol zitten.

Vanuit de Nederlandse filmindustrie kan dit idee geen vorm krijgen, want het ontbreekt de sector vanwege het gevoerde beleid aan geld. Het momentum is daar. Ook de Nederlandse televisie-industrie heeft een gebrek heeft aan grote televisiestudio's, zeker omdat binnenkort de Aalsmeer-studio's gesloten worden. Er moeten eigenlijk twee, zo niet drie grote televisiestudio's gebouwd worden. Zoals reeds betoogd, bestaat binnen de tv-industrie wel een financieel gezond ondernemingsklimaat dat mogelijkheden biedt.

Als die ontwikkeling gecombineerd wordt met de bouw van een grote filmstudio (een filmstudio is iets heel anders dan een televisiestudio), dan zou er een mogelijkheid ontstaan om een grote stap in de goede richting te zetten. Vanuit de overheid zou een eenmalige financiële ondersteuning moeten komen om dit geheel van de grond te krijgen, bijvoorbeeld door leningen en/of beschikbaar stellen van grond.

Wij willen graag op zeer korte termijn met u in gesprek om onze plannen verder toe te lichten en eventuele vervolgstappen te bespreken.

In afwachting van uw reactie,

Verblijven wij,

Namens het bestuur van de Nederlandse Beroepsvereniging van Film- en TV-makers,

Mira Mendel

Voorzitter NBF

Voor verdere toelichting kunt u contact opnemen met Anton Scholten (06-54.765.890, anton@nbl.nl) of Ron Toekook (06-33.311.131, ron@nbf.nl), bestuursleden van de NBF.